Mat-tanári gyakorlat, második évfolyam, második félév

Második alkalom

1. *Határozzuk meg az alábbi $G \leq S_X$ permutációcsoportokban az orbitokat és a stabilizátorokat.*

a) X a sík pontjai, G az origó körüli forgatások csoportja.

b) X a sík pontjai, G az x-tengellyel párhuzamos eltolások csoportja.

c) X egy szabályos n-szög csúcsai, G ezt az n-szöget önmagába vivő egybevágóságok csoportja.

d) X egy szabályos n-szög csúcsai, G ezt az n-szöget önmagába vivő egybevágóságok csoportjának egy adott csúcsot fixáló elemei.

e) $X = \{1, 2, 3, 4\}$, $G = A_4$.

f) X az S_3 csoport alaphalmaza, $g \in S_3$ esetén legyen $f_g(x) = gx$, a G csoport az f_g permutációkból áll.

g) X az S_3 csoport alaphalmaza, $g \in S_3$ esetén legyen $f_g(x) = gxg^{-1}$, a G csoport az f_g permutációkból áll (itt csak a stabilizátorok kellenek).

2. *Határozzuk meg a G csoportban az X által generált részcsoportot:*

a) $G = \mathbb{Z}^+$, $X = \{28, 34\}$.

b) $G = S_4$, $X = \{(123), (12)(34)\}$.

c) $G = \mathbb{R}^\times$, $X = \{2, 3\}$.

d) $G = GL(n, \mathbb{R})$, X a 2 determinánsú mátrixok halmaza.

3. *Határozzuk meg az alábbi alakzatok szimmetriáinak számát.*

a) Egy olyan téglatest, aminek mindhárom élhosszúsága különböző.

b) Egy olyan négyzet alapú egyenes hasáb, ami nem kocka.

c) Egy szabályos háromszög alapú egyenes hasáb.

4. *Rajzoljunk olyan gráfokat, melyeknek rendre pontosan 2, 4, illetve 3 szimmetriája van. Rajzoljunk olyat is, aminek csak 1 van (az identitás).*

5. *Igazoljuk, hogy ha $A \leq S_n$ Abel-féle és tranzitív, akkor $|A| = n$.*

6. *Legyen $G \leq S_X$ és $x, y \in G$. Mutassuk meg, hogy ha $g(x) = y$, és x stabilizátora H, akkor y stabilizátora gHg^{-1}.*

7. *Legyen f a D_n diédercsoportban egy $2\pi/n$ szögű forgatás, t pedig tetszőleges tengelyes tükrözés. Mutassuk meg, hogy D_n minden eleme egyértelműen felírható f^i vagy tf^i alakban, ahol $0 \leq i < n$. Igazoljuk azt is, hogy $f^i t = tf^{-i}$ minden i egészre.*

8. *Határozzuk meg a D_5 és D_6 diédercsoportokban a $\langle t, f^2 \rangle$ részcsoportot.*

9. *Igazoljuk, hogy Abel-csoportban $\langle g_1, \ldots, g_n \rangle = \{g_1^{k_1} \ldots g_n^{k_n} \mid k_1, \ldots, k_n \in \mathbb{Z}\}$.*

10. *Igazoljuk, hogy ha a G csoportnak csak a két triviális részcsoportja van, akkor G prímrendű ciklikus.*

11. *Bizonyítsuk be, hogy a racionális számok additív csoportja nem végesen generált.*

12**. *Bizonyítsuk be, hogy végesen generált csoportnak minden véges indexű részcsoportja végesen generált.*